

Kossuth apánk évei

Írta: BORSY-KEREKES GYÖRGY

az Amerikai Magyar Református Egyesület
szervező-titkára

Azokban a jubiláris esztendőben, amelyeket mostanában az amerikai magyarság úgy egyházi, mint egyleti és sajtó vonatkozásokban mind hangsúlyozottabban állít élet- és világfelfogásának szolgálatába és megbizonyítására: — az 1911 és 1942. év egy olyan fordulót hoz el számunkra, mely mellett száz nélkül elmenni nagy hiba lenne.

1941 decemberében lesz ugyanis kilencven esztendeje annak, hogy a minden idők egyik legnagyobb, a mult századnak pedig Lincoln mellett határozottan legnagyobb államférfia, a magyar Kossuth Lajos, Amerikában járt. Itt járván pedig olyan arányu lelkesedést keltett, hogy annak nyomai verseknek, cikkeknek, leírásoknak, tanulmányoknak, politikai és történelmi könyveknek légiója tette ismertté a magyar ügyet a becsültté a magyar nevet.

Ha van valami egyáltalában, amihez képestől könnyebben járhatóvá válhat az az út, amelyen magyarságunk ennek a fejlődő nagy nemzetnek, az Egyesült Államoknak szabadság és népjogi iránt oly végtelenül érzékeny lelkét, rokonszenvét megközelítheti, úgy az vitán felül annak a Kossuthnak kultuszához való ragaszkodás, a körül egykoru angol-amerikai írók állapították meg, hogy "azt hittük tanulni jön hozzánk, s csak midőn itt volt közöttünk láttuk ámulva, hogy a szent szabadság elveinek és győzelmeinek kérdésében mi járhatunk tanulni ő hozzá".

Kossuth kilencven év előtti amerikai útja egy forrongásban levő Európából vezetett ide. Világnézetben, felfogásban két erősen ellentétes erő küzdött egymással a felszínén, a felszín alatt is, a Lángokat, küzdő erőket kell megértenünk ma is, ha az ő-világ felé nézünk. Lángokat a felszínen s lefojtott indulatokat a külszín alatt mindenütt, ahol a megnyilvánulásoknak lehetősége nincs. Kilencven évvel ezelőtt még lehetett volna "splendid isolation" — ha burkolódná Amerikának és az amerikaiknak, az európai dolgoktól szemben, ma már azt sem lehet. Ma szint kell vallani mindenkinek mindent: mik az eszményei, mi a felfogása a ma történéseivel szemben és ha rákérül a sor: hová fog állni, a küzdő áramlatok melyik táborába, jobbra-e vagy balra!!

Ebben a nagy állásfoglalásban segíthet nekünk Kossuth Lajos, akinek nevére hivatkozás szinte már magában elegendő olykor helyzetünk meghatározására. A név azonban végeredményében csak külső jege, az alatt ki kell fejlődnie a megismerésen alapuló meggyőződésnek ahhoz, hogy az amerikai magyarság ne csak megtalálja, de él is foglalmassa a megillető helyet Amerika közelében.

Kossuth nevének az ajkunkról a szívünkbe kell kerülnie. Hogy hinni tudjunk valamiben, ahhoz halanunk kell minél gyakrabban a hit tárgyáról. Állandóan szemünk előtt kell lennie azoknak a bizonyosságtévesztéseknek, miknek láttán megerősödöttünk ingadozásainkban, s felvértezhetjük magunkat a támadások ellen. A győzelemhez fegyverek kel- lenek. Kossuthban, az ő tanításában, a róla szóló amerikai bizonyosságokban pedig a győzelmet bizto- sító fegyvereknek egész arzenálja állhat rendelkezésünkre.

A kegyelet legbensőbb érzelmi indítékain felül ér- telmi okok miatt is határozta el tehát Egyesüle- tünk, hogy a következő két esztendőt a Kossuth kultusz szolgálatába állítja. Emlékezni és emléke- ztetni akar a kilencven esztendő előtti magyar ameri- kai eseményekre, hogy így azoknak világánál lát- hassuk meg saját történelmi hivatásunkat. A jövőnek szellemi hadjárataira készülünk. Szamba kell venni tehát anyagunkat és állománysunkat. Anyagként régen elraktározva ott állanak a könyv- tárák polcain az amerikai Kossuth irodalomnak a magyarság előtt csaknem ismeretlen és soha le nem fordított termékei beszédekben, versekben és cikkekben. Ember anyagként itt van az amerikai magyarság s annak protestáns részének soha ren- desen számba nem vett tömege. Elő kell tehát hoz- ni az anyagot s összeírni "házunk népét". S ami- kor ezzel készen vagyunk, megmutatni magunkat, mint "Kossuth népet", annak az Amerikának, mely- et házáunkul fogadtunk s amelyhez való hűségünk- nek a Kossuth-kultusz ma is élő voltánál beszéde- sebb bizonyosságot semmivel nem szolgálhatnánk.

Korai volna még szólni arról, hogy ennek a kultusz-élenkéntesnek minő közelebbi eszközeit fog- juk felhasználni a következő két esztendő alatt. Amit ma nagy vonalakban jelezhetünk az csupán annyi, hogy egyesületünk hivatalos lapjában, a "Testvériség"-ben már is megkezdjük az egykoru Kossuth irodalom költői termékeinek közlését, amit követni fognak más kiadványok is s gondoskodni kívánunk majd arról is, hogy az ország különböző részein szerepet kapjon az élő szó és a telepeink magyarsága tömegesen is bekapcsolódhassék a jubileumi esztendő eseményeibe. Így "Kossuth apánk" kései gyermekeit, minket ideszakadt ma- gyarságot, végre "látván lássanak" régebben ho- nos amerikai barátaink olyan elemként, melynek itt lakozása nélkülözésen illeszkedik bele ennek a nagy országnak a lehetőség szerint tökéletes emberi sza- badságot biztosító kereteibe és életnézetébe.

Kossuth halhatatlan. Hatása nem korlátozó- dhatott földi életére. Lélekben itt él közöttünk ma is. Ezt az életet érzékelteni célja a következő esz- tendőnek.